

Европейски съюз
Европейски структурни и .....
инвестиционни фондове

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
“ОКОЛНА СРЕДА 2014 – 2020 г.”

Главна дирекция “Оперативна програма околна среда”
ope@moew.government.bg

КОМЕНТАРИ, БЕЛЕЖКИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА ЧЛЕНОВЕТЕ И НАБЛЮДАТЕЛИТЕ НА КН НА ОПОС 2014-2020 Г. ПО ПРОЕКТА НА ДНЕВЕН РЕД И МАТЕРИАЛИ ЗА ПЕТНАДЕСЕТО ЗАСЕДАНИЕ, 24. 03. 2022 г.

Член/Наблюдател на КН на ОПОС 2014- 2020 г.	Предложение	Становище на УО на ОПОС 2014- 2020 г.
ОБЩИ КОМЕНТАРИ ЗА ЗАСЕДАНИЕТО:		
Национално сдружение на общините в Република България (НСОРБ)	С оглед сериозният ръст на строителните материали и разходите за труд и анонси, че в рамките на наличните спестявания по Програмата, след подготовката на съответната национална Методология, ще се индексират текущи проекти, считаме че на заседанието, като част от темата за бъдещите мерки за успешното приключване на ОПОС, следва да се предостави по-детайлна информация по проблема, в т.ч. за общ индикативен размер на недостига и наличен ресурс за компенсирането му.	Към настоящия момент работна група, под ръководството на Министерство на финансите, изработва методика за индексирание на цените. Същата най-общо се базира на тежестта на материалите в строително-монтажните дейности, като посоката, в която се върви, е на договорите за СМР да се наложи хоризонтално определения процент на материалите, и тази част да се индексира с инфлационния индекс. Изчакват се резултатите от работата на групата. Едновременно с това се правят предложения за

		<p>изменение на Закона за обществените поръчки, които да предоставят правните основания за индексирането. Следва да се има предвид, че увеличението на бюджета за материали в проектите ще изисква изменение на съответния проект, подаване на приложимите обосновки и анализи. За някои проекти това би могло да рефлектира в преминаването на прага от 50 млн. евро и превръщането им в „голям проект“ по смисъла на чл. 101 от Регламент (ЕС) 1303/2013. Същият ще подлежи на процедура по одобрение от Европейската комисия съгласно правилата, процедурите и сроковете на този Регламент.</p>
<p>ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ПРОЦЕДУРА ЧРЕЗ ДИРЕКТНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ „ПРЕВЕНЦИЯ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА СВЛАЧИЩНИ И ДРУГИ НЕБЛАГОПРИЯТНИ ГЕОДИНАМИЧНИ ПРОЦЕСИ ПО РЕПУБЛИКАНСКАТА ПЪТНА МРЕЖА ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА РИСКА ОТ ТЯХ“ ПО ПРИОРИТЕТНА ОС 4 НА ОПОС 2014-2020 г.</p>		
<p>Национално сдружение на общините Република България (НСОРБ)</p>	<p>Подкрепяме предложенията за бъдещи мерки/ действия за успешното приключване на Програмата, касаещи набирането на проекти по процедури: „Превенция и противодействие на свлачищни и други неблагоприятни геодинамични процеси по републиканската пътна мрежа за ограничаване на риска от тях“.</p>	<p>Благодарим за изразената подкрепа.</p>
<p>ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЦЕДУРА ЗА ДИРЕКТНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ „ПОДОБРЯВАНЕ ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ГОРСКИ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ И ПОДПОМАГАНЕ НА ЕКОСИСТЕМНИТЕ УСЛУГИ, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ГОРИТЕ, ЧРЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ЛЕСОВЪДСКИ ПРАКТИКИ И</p>		

ЗАЛЕСЯВАНЕ“ ПО ПРИОРИТЕТНА ОС 3 НА ОПОС 2014–2020 г.

<p>Национално сдружение общините Република България (НСОРБ)</p> <p align="center">на в</p>	<p>Считаме, че бюджета на процедура „Подобряване природозащитното състояние на горски природни местообитания и подпомагане на екосистемните услуги, предоставяни от горите, чрез прилагане на лесовъдски практики и залесяване“ трябва да се редуцира на до 20 млн. лв.- 30 млн. лв., като оставащите програмирани средства се насочат към процедура „Доставка на необходимо оборудване, съоръжения и техника за подготовка за повторна употреба, разделно събиране, рециклиране на битови отпадъци, строителни отпадъци от домакинствата и хранителни битови отпадъци“. Мотивите ни са, в допълнение към изложените по-горе, че в рамките на официално депозирания пред службите на Европейската комисия Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони 2023-2027, са включени аналогични дейности за подкрепа с бенефициент държавни предприятия по чл. 163 от Закона за горите и техните териториални поделения. Планираните мерки за подкрепа в Плана са многобройни, в т.ч. за: залесяване и възстановяване на гори, предотвратяване на щети по горите, подобряване на здравословното състояние и устойчивостта на горските екосистеми, горско екологични дейности в горите, с бюджет от над 46 млн. евро. В допълнение следва да се има предвид и че държавните предприятия, предложени за конкретни бенефициенти по ОПОС, разполагат със собствени приходи, с които биха могли да реализират предвидени за подкрепа дейности по процедурата.</p>	<p>Към настоящия момент има опция при наличие на силна активност от страна на общините с пълна проектна готовност, в случай на липса на достатъчен бюджет в рамките на определените 40 000 000 лв., този ресурс да бъде увеличен за финансиране на кандидатите, които успешно са преминали оценка и са включени в списък по чл. 35, ал. 2 от ЗУСЕСИФ.</p>
<p>Дирекция НСЗП в МОСВ</p>	<p>В Националната приоритетна рамка за действие по Натура 2000 за 2020 г. има включена мярка 43 – „Подобряване на структурата и функциите на горските природни местообитания“, със следния индикативен обхват:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Трансформация на издънковите гори в семенни, трансформация на горски култури; - Запазване и толериране на ценните и устойчиви форми на редките и застрашени 	<p>Коментарите ще бъдат съобразени в приложимите раздели при изготвяне на Насоките за кандидатстване.</p>

дървесни видове и форми;

- Поддържане на биологичното и ландшафтно разнообразие;
- Увеличаване на площите на горски местообитания и реинтродукция на видове (вкл. залесяване на видове от местен произход);
- Премахване на неблагоприятни влияния или практики, възпрепятстващи естественото възобновяване на гори (вкл. нарушаване на нормалния влажностен режим на месторастенията, деградация на горите и обезлесяване поради интензивна паша, ерозионни процеси и горски пожари, промяна в предназначението на земите);
- Предвиждане и създаване на пробни площадки за адаптиране на горски видове, в т.ч. референтни пробни площадки за наблюдение (оценка какви видове от горските екосистеми могат да изместят настоящите горски екосистеми и как това би се отразило конкретно на новите и на старите видове).

Мярката е насочена към следните видове и типове природни местообитания -
Безгръбначни: 1086, 1088, 6908, 6966; Влечуги: 1217, 1219, 1279, 5194, 6095;
Бозайници: 1302,1306,1307, 1310, 1316,1323,1324,1371, 1354; Висши растения: 1758;
Птици: A077, A104, A239, A241, A320, A429, A511, A659, A878; Ерикоидни храсталаци: h4090 и Гори: h9130, h9150, h9170, h91CA, h91F0, h91Z0, h9260, h92A0, h92D0, h91G0, h91S0, h91E0, h91AA, h91H0, в следните защитени зони - BG0000100, BG0000102, BG0000103, BG0000104, BG0000106, BG0000107, BG0000113, BG0000116, BG0000117, BG0000118, BG0000119, BG0000130, BG0000132, BG0000133, BG0000134, BG0000136, BG0000137, BG0000138, BG0000139, BG0000141, BG0000143, BG0000146, BG0000149, BG0000151, BG0000154, BG0000164, BG0000165, BG0000166, BG0000167, BG0000168, BG0000169, BG0000171, BG0000173, BG0000178, BG0000180, BG0000181, BG0000182, BG0000190, BG0000191, BG0000192, BG0000194, BG0000195, BG0000196, BG0000198, BG0000199, BG0000203, BG0000205, BG0000206, BG0000208, BG0000211, BG0000212, BG0000213, BG0000214, BG0000216, BG0000217, BG0000218, BG0000219, BG0000220, BG0000224, BG0000230, BG0000231, BG0000232, BG0000233, BG0000239, BG0000240, BG0000241, BG0000242, BG0000247, BG0000254, BG0000255, BG0000261, BG0000263, BG0000266, BG0000270, BG0000271, BG0000273, BG0000275, BG0000279, BG0000280, BG0000281, BG0000282, BG0000287, BG0000289, BG0000291, BG0000294, BG0000295, BG0000298, BG0000301, BG0000304, BG0000308, BG0000313, BG0000314, BG0000322, BG0000332, BG0000334, BG0000335,

BG0000339, BG0000340, BG0000365, BG0000366, BG0000372, BG0000374, BG0000377, BG0000382, BG0000393, BG0000396, BG0000399, BG0000401, BG0000402, BG0000418, BG0000420, BG0000421, BG0000424, BG0000425, BG0000426, BG0000427, BG0000429, BG0000432, BG0000434, BG0000435, BG0000436, BG0000438, BG0000440, BG0000441, BG0000442, BG0000443, BG0000444, BG0000487, BG0000495, BG0000496, BG0000497, BG0000498, BG0000500, BG0000501, BG0000503, BG0000507, BG0000508, BG0000509, BG0000513, BG0000516, BG0000517, BG0000518, BG0000521, BG0000522, BG0000523, BG0000524, BG0000525, BG0000528, BG0000530, BG0000532, BG0000533, BG0000534, BG0000539, BG0000552, BG0000553, BG0000554, BG0000567, BG0000569, BG0000570, BG0000572, BG0000573, BG0000574, BG0000576, BG0000578, BG0000589, BG0000591, BG0000593, BG0000594, BG0000601, BG0000602, BG0000605, BG0000608, BG0000609, BG0000610, BG0000611, BG0000612, BG0000613, BG0000614, BG0000615, BG0000616, BG0000617, BG0000618, BG0000620, BG0000621, BG0000623, BG0000624, BG0000625, BG0000626, BG0000628, BG0001001, BG0001004, BG0001007, BG0001011, BG0001012, BG0001013, BG0001014, BG0001017, BG0001021, BG0001022, BG0001023, BG0001028, BG0001030, BG0001031, BG0001032, BG0001033, BG0001034, BG0001036, BG0001037, BG0001039, BG0001040, BG0001042, BG0001043, BG0001307, BG0001375, BG0001386, BG0001389, BG0001493, BG0002003, BG0002004, BG0002005, BG0002006, BG0002010, BG0002013, BG0002018, BG0002019, BG0002021, BG0002023, BG0002041, BG0002044, BG0002046, BG0002050, BG0002051, BG0002054, BG0002058, BG0002060, BG0002061, BG0002063, BG0002064, BG0002070, BG0002078, BG0002079, BG0002082, BG0002084, BG0002085, BG0002090, BG0002096, BG0002098, BG0002099, BG0002101, BG0002105, BG0002107, BG0002109, BG0002113, BG0002114, BG0002126, BG0002022, BG0002053, BG0002065, BG0002086, BG0002106

Източници на финансиране на тази мярка са - ОПОС, ПРСР, LIFE. Мярката е приложена в Националните паркове в настоящия програмен период чрез проекти финансирани от ОПОС 2014-2020 г.

Основен фокус на предложената процедура „Подобряване природозащитното състояние на горски природни местообитания и подпомагане на екосистемите услуги, предоставяни от горите, чрез прилагане на лесовъдски практики и залесяване“ е

насочена към горски природни местообитания h91BA, h91D0, h91W0, h9110, h9130, h9150, h9170, h91CA, h91F0, h91Z0, h9260, h92A0, h92D0, h91G0, h91S0, h91E0, h91AA, h91H0, h91I0, h91M0, h9410, h9530, които се различават от природните местообитания и видове определени в НПРД 2014-2020 г. Предложената нова процедура е с различен обхват от мярка 43.

Във връзка с целта на заседанието на Комитета за наблюдение, а именно обсъждане на ресурса под риск от ЕФФР и КФ, както и предложените мерки за релокация на средства в рамките на бюджета на ОПОС 2014-2020 г. с оглед успешното приключване на оперативната програма, предлагаме следните индикативни дейности които да допринесат за постигане на индикаторите на програмата:

Създаване и възстановяване на полезащитни горски пояси в територии извън Натура 2000 и извън териториите, които са естествено разпространение на степния пор (за тези територии е задължително да се проведе процедура по оценка за съвместимост);

Залесителни дейности в планинските масиви, които са биологични коридори за кафявата мечка между Рило-Родопската популация и западните гранични планини, извън зоните от Натура 2000 и извън земеделски земи с ВПС;

Залесителни дейности за създаване на горски пояси, свързващи защитени зони за опазване на вълка в равнини и полупланински територии, извън зоните от Натура 2000 и извън земеделски земи с ВПС;

Възстановяване на крайречни гори във и извън защитените зони поддържане на природозащитното състояние по параметър „функции“, извън зоните - по параметър „площ“ (91E0, 91F0, 92A0, 92C0); Отгледни сечи (осветление, прочистка) в горски култури и гора с нарушена структура с цел възстановяване и подпомагане на естествена естествени горски местообитания - за всички горски местообитания поддържане по параметър „структура и функции“;

Трансформация на насаждения с агресивни инвазивни и неместни видове (бяла акация,

	<p>аморфа, айлант и др.) в Натура 2000 в естествени природни местообитания - премахване на заплахи по параметър „бъдещи перспективи“; Производство, отглеждане, транспортиране и съхранение на посадъчен материал от горско-дървесни видове с местен генетичен произход;</p> <p>Създаване на размножителен материал от местни дървесни видове в съществуващи вече разсадници с цел използване на потенциала на горските генетични ресурси за адаптация към климатичните промени.</p> <p>Всички дейности в Натура 2000 се изпълняват с местни видове и семена с местен произход.</p> <p>Недопустими дейности:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Първични залесявания в Натура 2000 с изключения, ако конкретните места и мерки са посочени в специфични цели и мерки за опазване на защитените зони, планове за управление на защитените зони, планове за управление на защитените територии и планове за действие за видове; 2. Залесявания на мястото на пожарища и др. увреждания (короядни петна и др.) в горски култури и насаждения, в които има естествени сукцесионни процеси на възстановяване на природни горско растителни съобщества; 3. Недопустимо е в Натура 2000 механизирани обработки на повърхността на почвата в местообитанията на шипоопашата и шипобедрена костенурка. <p>По отношение на индикаторите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Площ на местообитания, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост“ - по точка: 4, 5 и 6; • „Площ на местообитания на видове, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост“ - по точка 1,2 и 3; <p>Във връзка с горечитираната процедура е необходимо да се направи демаркация между Националния план за възстановяване и устойчивост и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027 г.</p> <p>Обръщаме внимание, че към момента държавните горски предприятие изпълняват проекти за залесяване и др. сходни дейности, финансирани по Програмата за околна</p>	
--	--	--

	<p>среда и климат на ЕК - LIFE и срещат затруднения с идентифицирането на подходящи горски площи за залесяване.</p> <p>В заключение следва да подчертаем, че някои от предложените дейности не са част от НПРД за Натура 2000, поради което е целесъобразно да се изпратят за становище до научни организации като ИБЕИ БАН, Института по гората и Лесотехническият университет.</p> <p>В новата рамка за приоритетни действия за Натура 2000 е планирана мярка 51: „Възстановяване на горски природни местообитания чрез залесяване с типични видове“. Мярката предвижда изпълнение на дейности за залесяване на земеделски и неземеделски земи, както и поддръжка на новосъздадените култури с типични за природните местообитания видове по структура и състав. Поддръжка на новосъздадените култури с отглеждане до петата година след създаването и попълване до третата година след създаването. Типовете природни местообитания, обхванати от мярката са h2180, h91E0, h91F0, B92A0. Мярката е с предвидено финансиране от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2021-2027 г. с индикативен бюджет в размер на 6 380 000,00 €.</p>	
<p>Екологични организации, подадено след крайния срок за представяне на становище.</p>	<p>Предложения за алтернативни дейности на предложената горска мярка по ОПОС 2014 – 2020</p> <p>Принципни въпроси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Възстановяване на горски местообитания от Натура 2000 следва да се планира от фитоценолози и биолози, не от горски. Такова възстановяване би следвало да зависи от природозащитното състояние на съответното местообитания. Малко са тези, които са в неблагоприятно състояние по параметър площ (тоест да са такива, които имат нужда от залесяване). Повечето имат прекрасно естествено възобновяване. Има смисъл от разширяване на площите на някои редки горски местообитания и извън Натура 2000, но горските нямат интерес към тях (примерно дървовидна хвойна, крайречни гори). 2. В случай, че се приемат предложените дейности по-долу следва в дейностите да се включат експерти и време за избор на терен, планиране и съгласуване. 3. Добре е да се излезе извън горските територии и да може да се планира в земеделски и урбанизирани територии. Независимо дали изпълнителите са Държавните 	<p>Мярката е предвидена в обхват, който съобразява изцяло краткият срок за изпълнение на проектите – до 31.12.2023 г. Всички допълнителни дейности, свързани с анализи, проучвания, планирания и оценки единствено ще доведат до риск от невъзможност за изпълнение на реалните залесителни мероприятия на терен, което е основният фокус на процедурата.</p> <p>Следва да се има предвид, че всички мерки в Натура 2000 по проектите</p>

горски предприятия.
4. С предложените дейности по-долу процедурата изпълнява цели по приоритетите Въздух и Биоразнообразие.

Дейност	ПВУ/демаркация	Рамка Натура/д емаркац ия	Стратегически план за земеделие/ демаркация	Бележки
Създаване/възстановяване на защитни горски пояси по смисъла на чл.5, ал.2 на закона за горите	Дейност 1.4. "Възстановяване на традиционни горски ландшафти" - част от защитните горски пояси, необходими за опазването на плодородните добруджански земи. Демаркацията – на географски принцип.	-	„Еко схемата за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура“ . В СПЗ тази мярка е за частните стопани, може в ОПОС да е за държавата.	-
Биокоридори между защитените зони/ екологични коридори, особено довеждащи коридори към изградени или бъдещи дефрагментационни структури, като надлези, подлези и зелени/ландшафтни мостове/	-	-	-	-
Възстановяване на крайречни гори във и извън защитените зони – в 33 възстановяване по структура и функции, извън зоните – залесяване	Дейност 2.3. Възстановяване на крайречни гори. Тук са предвидени само 10 ха – ОПОС може да надгради, Демаркация – на географски принцип.	Мярка 50: Екосистемни услуги от горите. Мярката засяга само	-	-

са или в изпълнение на одобрените от компетентния орган Горскостопански планове, или ще бъдат обект на съответната процедура по екологичното законодателство.

В допълнение, основната част от предложените дейности са включени в обхвата на допустимост на мярката по предложената процедура «Подобряване природозащитното състояние на горски природни местообитания и подпомагане на екосистемните услуги, предоставяни от горите, чрез прилагане на лесовъдски практики и залесяване»

			<p>структура и функции, не и плоч.</p> <p>Мярка 51: Възстано вяване на горски природни местооби тания чрез залесяван е с типични видове (2180, 91E0, 91F0, 92A0): изпълнен ие на дейности за залесяван е на</p> <p>земяделск и и неземяде лски земи, както и поддръжк</p>			
--	--	--	--	--	--	--

			<p>а на</p> <p>новосъздадените култури с типични за природните местообитания видове по структура и състав. Тук става дума само за защитени зони. По ОПОС може да е извън ЗЗ.</p>			
	<p>Създаване на размножителен материал от местни дървесни видове в съществуващи вече разсадници (за да се пести време)</p>	<p>Дейност 1.1. "Използване на потенциала на горските генетични ресурси за адаптация към климатичните промени" вероятно демаркацията може да се направи по линия на това че в ПВУ става дума за : „обменна колекция семена от местни за страната и застрашени от изчезване дървесни и храстови видове.“ Докато в ОПОС може</p>				

		са директно създаване на фиданки.				
	Създаване на нови паркове и градини (позеленяване на градовете)/ възстановяване на зелени пояси и клинове около и в населените места и транспортна инфраструктура	-	-	-	Тук партньори трябва да са и общините	
	Гори във фаза на старост (ГФС) - анализ на загубените площи, обявяване на нови подотдели след идентифицирането им.	"Картиране на старите гори в недържавните горски територии". Демаркацията тук е по линия държавни горски територии (ОПОС) – недържавни (ПВУ)			Процентът ГФС трябва да се поддържа постоянен във времето.	
	Да се изработи План за възстановяване на крайречните гори в България, в който да се идентифицират на ниво кадастрален номер потенциалните площи за възстановяване, които са държавна собственост.	-	-	-		
	Създаване на маточници от местни произходи на бяла топола (<i>Populus alba</i>)				Това горските могат да си го направят.	
	В Тракия, а вероятно и на други равнинни места имаме изключително подходящи местообитания за	-	-	-	Голяма част от подходящите имоти за залесяване са държавни и	

	<p>някои редки птици (царски и морски орел, белоопашат мишелов, черна каня, синявица), но липсват дървета за гнездене. Не е нужно създаване на гора, а редица или единични дървета покрай канали, малки рекички и тн. Най-добре да се залесява с автохтонни тополи и дъбове.</p>				<p>общински, макар да има и много частни. Следва да се планира с участието на орнитолози. Доц. Д-р Петър Шурулинков познава подходящи места, БДЗП изпълнява подобна дейност за царския орел.</p>	
<p>Предложение - МОСВ да организира провеждане на предварителна оценка на площите - особено естествени открити пространства - които се предложат от горските за залесяване. За целта е нужно да се направи оценка от експерти фитоеколози и ботаници и зоолози.</p>						
<p>ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЦЕДУРА ЧРЕЗ ПОДБОР НА ПРОЕКТИ „ДЕМОНСТРАЦИОННИ ПРОЕКТИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО (СЕКТОР I ПО КИД 2008)“ ПО ПРИОРИТЕТНА ОС 2 НА ОПОС 2014–2020 г.</p>						
<p>Национално сдружение на общините Република България (НСОРБ)</p>	<p>Не възразяваме срещу планираната процедура „Демонстрационни проекти за прилагане на добри практики в областта на управление на отпадъците от хотелиерство и ресторантьорство (сектор I по КИД 2008)“. Обръщаме внимание, че така програмираният й бюджет от 20 млн. лв. предполага финансиране на голям брой проекти- между 50 и 60. Следва да се има и предвид и подкрепата за сектора по други Оперативни и национални програми, следствие на която би могло да се появят ограничения по предоставянето на безвъзмездни средства при режим на държавна помощ de minimis. Поради това, както и напредването на програмния период, необходимостта от време за набиране, оценка и последващо договаряне на проектите, както и за намаляването на риска от неусвояването на ресурса, ще е удачно общия</p>	<p>Принципно се приема, като със съдействието на Министерство на туризма се провеждат консултации с членовете на браншовите организации от ХОРЕКА сектора по отношение детайлизиране обхвата, бюджета, сроковете и т.н. На този етап, представеният бюджет е индикативен, като конкретен ресурс ще бъде предоставен в рамките на</p>				

	<p>бюджет на процедурата да се редуцира.</p>	<p>процедурата по одобряване на Индикативната годишна работна програма, в която ще бъдат включени новите мерки.</p>
<p>Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП)</p>	<p>По планирана процедура „Демонстрационни проекти за прилагане на добри практики в областта на управление на отпадъците от хотелиерство и ресторантьорство (СЕКТОР I ПО КИД 2008)“ предлагаме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да се разшири обхвата на целевите групи /бенефициентите/, като не се ограничава само до хотелиерството и ресторантьорството. - В допустимите кандидати да се включат и юридически лица с нестопанска цел. - Да се обмисли предоставянето на БФП извън режима на държавна помощ de minimis, в т.ч. обявяването им в режим „непомощ“ или <u>разграничаване на дейностите, които генерират приходи и отнасяне само на тях към режим на държавна помощ de minimis.</u> <p>Предложенията ни са свързани с генериране на по-висок интерес от страна на потенциалните кандидати и съответно – постигане на по-високо качество и резултатност от прилагане на процедурата. Голяма част от демонстрационните мерки имат висок потенциал за изпълнение от неправителствения сектор и не са типична форма на стопанска дейност. Общото ни предложение е да се приложат в максимална степен условията за допустимост по приключилата процедура „BG16M1OP002-2.009 - Изпълнение на демонстрационни проекти в областта на управлението на отпадъците, чиито първоначален бюджет е съпоставим с бюджета, планиран по новата процедура.</p> <p>Предложението за отпадане на режима на de minimis е свързано с факта, че много потенциални кандидати в края на програмния период са изчерпали ресурса си за минимална помощ, в т.ч. поради разнообразните мерки за преодоляване на последствията от КОВИД кризата. За определяне на режима на предоставяне на БФП е препоръчителен анализ доколко характерът на включените в процедурата дейности предполага да се генерират предимства или влияние върху търговията и конкуренцията, които са характеристики на държавната помощ.</p>	<p>Като принципно разбираме интереса към дейностите по вече приключилата процедура № BG16M1OP002-2.009 „Изпълнение на демонстрационни проекти в областта на управлението на отпадъците“ по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на ОПОС 2014-2020 г., напомняме, че част от реализираните икономии от средствата по приоритета вече бяха предоставени за финансиране и на всички оценени положително проекти предложения по тази процедура, но които бяха в резервния списък поради изчерпване на първоначалния бюджет по процедурата. Комитетът за наблюдение беше информиран за това (писмена процедура, съобщение от 01.11.2021 г.) и взе решение да съгласува увеличаване бюджета на процедура № BG16M1OP002-2.009 с 13 789 405,00 лв., като същият стане общо 23 568 555,00 лв. (при първоначален бюджет от 9 175 735,01 лв.). В допълнение, отчитайки научените уроци от процедура BG16M1OP002-</p>

		<p>2.009 по отношение сроковете за нейното провеждане, не намираме за целесъобразно обявяването на аналогична процедура предвид кратките срокове до 31.12.2023 г.</p> <p>Финансирането по ОПОС 2014-2020 г. съобразява анализите, целите и препоръките от стратегическите документи. В НПУО за периода 2021-2028 г. е анализирана и обоснована необходимост от изпълнение на демонстрационни проекти с цел предотвратяване на хранителните отпадъци, основно генерирани от бита, ресторантьорството и туризма и съответно разпространение на добри практики. Мерки за предотвратяване на биоразградими отпадъци, в т.ч. хранителни, са предвидени за финансиране чрез няколко от предложените мерки по приоритет „Отпадъци“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. (в проект, предстоят финалните преговори за одобрение). След консултации с Министерство на туризма и браншовите организации в сектор ХОРЕКА е потвърден интерес към мярка, насочена към предотвратяване и управление на отпадъците от този сектор, като предстоят допълнителни консултации. Обръщаме внимание също така, че генерираните отпадъци от сектора хотелиерство и</p>
--	--	---

		<p>ресторантьорство по своята същност попадат в обхвата на определението за „битови отпадъци“ по смисъла на Закона за управление на отпадъците. По приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на ОПОС 2014-2020 г. е предвидено подпомагане на мерки, които са насочени единствено и само към управление на битови отпадъци. Предвид това разширяването на обхвата на потенциалните кандидати по процедурата на този етап е необосновано, предвид липсата на налична анализирана необходимост за управление на битовите им отпадъци. Подпомагането на производствените отпадъци не попада в обхвата на допустимост по програмата.</p>
<p>ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЦЕДУРА ЧРЕЗ ПОДБОР НА ПРОЕКТИ „ДОСТАВКА НА НЕОБХОДИМО ОБОРУДВАНЕ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ТЕХНИКА ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА, РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ, РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ, СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ ОТ ДОМАКИНСТВОТА И ХРАНИТЕЛНИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ“ ПО ПРИОРИТЕТНА ОС 2 НА ОПОС 2014-2020 г.</p>		
<p>Българска стопанска камара (БСК)</p>	<p>Предоставени са бележки по максималният размер на БФП – предвидени са следните ограничения: 1.1. за центрове за поправка и подготовка за повторна употреба: - до 500 000 лв. 1.2. за разделно събиране на хранителни битови отпадъци: 150 лв. за 1 тон разделно събрани хранителни битови отпадъци. 1.3. за центрове за разделно събиране и повторна употреба на строителни отпадъци от домакинствата: - за общини с население под 90 хил. жители – до 2 000 000 лв.; - за общини с население между 90 и 180 хил. жители – до 2 600 000 лв.; - за общини с население над 180 хил. жители – до 3 600 000 лв .</p> <p>Коментарът е, че би следвало размера да бъде обвързан с разхода за осигуряване</p>	<p>Благодарим за предоставените коментари и предложения. По принцип споделяме изложените аргументи за целесъобразност разходите да бъдат обвързани с количество съответен отпадък, който се събира/третира. Към настоящия момент актуални данни са налични само по отношение на разделното събиране на хранителни отпадъци, които са въз основа на информацията от проектните</p>

	<p>разделното събиране и обработка на 1 тон строителен отпадък, както е предложено за хранителни битови отпадъци.</p> <p>Считаме, че разпределянето на общините в групи според броя население не е подходящо за оценката на необходимите средства за проекти за управление на строителен отпадък. Предлагаме да се анализира информацията за строителните отпадъци, събрани от регионалните системи и на тази база да се прецени необходимостта от броя, капацитета и разположението на центрoвете.</p> <p>От анализа на броя на населението на всички общини в страната, над 90 и под 180 хил. са 4 броя с население 539 хил. Други 4 (Столична община, Пловдив, Бургас и Варна) са над 180 хил. души – с общо население 2,197 млн. Най-голям брой население – 4,18 млн е в общините до 90 хил. Като се отчете и възможностите за реализация, които дават строителните отпадъци, може да се окаже, че целият бюджет ще бъде изчерпан в проекти в този сектор.</p> <p>Общият коментар е че, следва да се предвиди разпределение на общата сума по сектори: колко центъра за поправка и подготовка за повторна употреба или до например 10 млн.; 3 млн за хранителни отпадъци (ориентировъчно за 20 хил. тона от хранителните отпадъци, което представлява ....% от образуваните хранителни битови отпадъци; остатък от 27 млн за строителни отпадъци на общини за центрoве, които да обработят не по-малко от .....% от образуваните строителни отпадъци.</p>	<p>предложения по сключените АДБФП по ОПОС 2014-2020 г. През периода 2014-2020 г. не се стигна до подаване и сключване на договори за финансиране на центрoве за подготовка за повторна употреба и за центрoве за строителни отпадъци, поради което максималните стойности за доставките за такива обекти са определени въз основа на друга информация или проучвания, включително от анализите при разработването на Националния план за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г. Според информацията, към настоящия момент единствено общините от РСУО Видин разполагат със собствена инсталация за предварително третиране на строителни отпадъци, като са предложени стойности и разпределение по общини в три групи според броя население въз основа на проучване на необходимото оборудване, техника и строителни работи за 1 дка площадка, отнесено към количествата строителни отпадъци от домакинствата, генерирани от населението. В този смисъл, намираме, че предложеният подход е обоснован за прилагане при настоящата процедура, предвид спешността при подготовката, обявяването и изпълнението на мерките. Извършване на</p>
--	---	---

		<p>задълбочено проучване за наличието на изградени/ оборудвани центрове за строителни отпадъци от домакинствата и за едрогабаритните и текстилните отпадъци, финансирани от други източници изисква допълнително време, което драстично ще забави обявяването на процедурата.</p> <p>За успешно приключване на проектите е наложително разплащането по тях да бъде завършено до 31.12.2023 г., като ще се кандидатства с обявени обществени поръчки, наличие на всички необходими документи и влезли в сила актове и наличие на сключени договори на етапа на подписване на АДБФП с цел да се ускори процесът на оценка и изпълнение на проектите. Извършеното от НСРОБ проучване сред общините за интерес от кандидатстване при условията на ускорено обявяване на обществени поръчки, наличие или готовност за осигуряване на пълна проектна готовност, наличие на необходимите административни и други актове, остойностяване и приключване до 31.12.2023 г. показва, че от отговорилите 100 общини 3 общини са потвърдили пълна готовност по изискванията за кандидатстване за доставките за центрoвете за повторна употреба; 6 общини са потвърдили пълна</p>
--	--	--

		<p>готовност за доставка за площадките за строителни отпадъци от домакинствата, и само 2 общини – за доставките за разделното събиране на хранителни отпадъци. Тези общини са посочили, че имат пълна проектна готовност за около 35 млн. лв.</p> <p>На този етап и въз основа на наличните данни, информация и проучвания, не намираме за обосновано да се поставят ограничения за общия размер средствата, които да се предоставят по отделните поддейности, тъй като това може допълнително да ограничи кандидатите при изпълнението на цялостния подход при управление на битовите отпадъци.</p> <p>По отношение предложенията за въвеждане на ограничения за максимален размер на финансирането по дейности, оставаме отворени за дискутиране на всякакви предложения, които могат да бъдат обосновани и доказани (специално по отношение на центрове за подготовка за повторна употреба, площадки за третиране на строителни отпадъци от домакинствата или разделно събиране на хранителни отпадъци, доставката на оборудване, съдове и техника за които се предвижда да са допустими дейности по процедурата, включително и</p>
--	--	--

		<p>обосновки по отношение на съотношението на средствата към съответното количество отпадък).</p>
<p>Национално сдружение общините Република България (НСОРБ)</p>	<p>на в</p> <p>По процедура „Доставка на необходимо оборудване, съоръжения и техника за подготовка за повторна употреба, разделно събиране, рециклиране на битови отпадъци, строителни отпадъци от домакинствата и хранителни битови отпадъци“, на база становища на общини, правим следните предложения:</p> <p><i>Въпреки предвидената опция, след анализ да се надхвърли общия бюджет на процедурата, настояваме същият да се завиши на до 80 млн. лв.</i> Мотиви за това са, резултатите от проучването сред общините за готовността им да реализират инвестиции в сектора, което извършихме в подкрепа програмирането на бъдещи мерки за успешната реализация на Програмата. Съгласно резултатите, които сме Ви предоставили, общините имат готовност до края на допустимостта на разходите по Програмата, да реализират инвестиции в трите заложили направления за подкрепа, в размер на почти 96 млн. лв. В допълнение, общини ни уведомяват и че е необходимо да се обсъдят и други възможни подходи за формиране на максималния размер на БФП по отношение на разделно събраните хранителни битови отпадъци. Предложеният подход от 150 лв./тон е пряко обвързан с количествата отпадъци, но същите са променливи и зависят от редица фактори. Освен това при прилагането му, се формира ресурс, който би бил недостатъчен за закупуване на необходимото оборудване, съоръжения и техника.</p>	<p>Като разбираме изложените съображения за увеличаване на ресурса, намираме, че предвид разпоредбите на чл. 65 от Регламент (ЕС) 1303/2013 средствата да бъдат разплатени от бенефициентите до 31.12.2023 г., по-подходящо е да се приложи балансиран подход. Благодарим на НСОБ за съдействието за проучването сред общините за интереса им и готовността за кандидатстване за финансиране за доставки на необходимо оборудване, съоръжения и техника за някои дейности по подобряване на управлението на битовите отпадъци. За успешното приключване на проектите до 31.12.2023 г. е поставено изискване за готовност за обявяване на обществени поръчки до м. май 2022 г., наличие на пълна проектна готовност, документи за собственост, приключили съгласувателни процедури и др. изисквания. Малка част от отговорилите общини са потвърдили пълно изпълнение на тези изисквания (<i>виж отговор към коментари на БСК</i>), което дава</p>

		<p>основание за прилагане на по-консервативен подход по отношение на планирането на общия бюджет на процедурата на етапа на обявяването ѝ. Независимо от това, както изрично е посочено и в общата информация, при необходимост и след анализ от страна на УО на ОПОС 2014-2020 г., този бюджет може да бъде увеличен.</p> <p>По отношение на предложения максимален размер на средства за разделно събиране на хранителни отпадъци от 150 лв./тон, поясняваме, че стойността е въз основа на реални средства по договори, финансирани от ОПОС 2014-2020 г., които са обосновани спрямо количеството биоразградими отпадъци и са за разделното им събиране и транспортиране до анаеробни инсталации, като тези средства са актуализирани спрямо инфлацията в посока завишение. УО на ОПОС е на разположение да дискутира в най-кратки срокове и други подходи за формиране на максимална стойност за отделните поддейности, ако бъдат предоставени реални проучвания и обосновки.</p>
--	--	---

<p>Национално сдружение на общините Република България (НСОРБ)</p>	<p>на в</p> <p>Считаме, че нивсякъде в процедурата текстът „строителни отпадъци от домакинствата“ следва да се замени със „строителни отпадъци“. По този начин, ще се разширят както ползвателите на услугата, така и обхващането на потоците строителни отпадъци, тяхното рециклиране и оползотворяване. Чрез това ще се увеличи и процентът на разделно събраните отпадъци и ще се намали значително нерегламентираното им управление.</p>	<p>Предложението не се приема, тъй като мерките по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на ОПОС 2014-2020 г. са насочени изцяло към допустимите потоци съгласно програмата – битовите отпадъци, в т.ч. строителни отпадъци от домакинствата като част от битовите отпадъци. Обръщаме внимание, че общините, както и юридически лица със стопанска цел, ще имат възможност да ползват средства за разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци чрез ПОС 2021-2027 г.</p>
<p>Национално сдружение на общините Република България (НСОРБ)</p>	<p>на в</p> <p>По отношение на допустимите кандидати по процедурата, предлагаме да се изясни, че община може да подаде само едно проектно предложение, като кандидат. Същевременно общината може да бъде партньор в няколко проектни предложения, но само за допустимите дейности, които не са част от самостоятелното ѝ проектно предложение.</p>	<p>Приемаме по принцип предложението, като опциите ще бъдат обследвани и уточнени на етапа на подготовка на документацията за кандидатстване – Насоки и приложения</p>
<p>Национално сдружение на общините Република България (НСОРБ)</p>	<p>на в</p> <p>Предлагаме да бъде пояснено, как ще се изчислява населението по допустимата дейност „Центрове за разделно събиране и повторна употреба на строителни отпадъци от домакинствата“, в случай че няколко общини кандидатстват в партньорство, т.е. да се конкретизира че това ще е общото им население.</p>	<p>Принципно се приема, като източниците на информация и начинът на изчисление ще бъдат пояснени в Насоките за кандидатстване.</p>
<p>Национално сдружение на общините Република България (НСОРБ)</p>	<p>на в</p> <p>В допустимите дейности, ще е удачно да се включат и възможности за прилагане на „умни“ решения в подземното разделно събиране на отпадъци, закупуване на депозитни вендинг системи и други мерки, които биха довели до повишаване качеството на разделно събираните материали, увеличаване дела на рециклируемите и с принос за насърчаване на потребителите да спазват принципите на разделното събиране.</p>	<p>Предвид крайната дата на реално заплащане на дейностите по проектите – 31.12.2023 г., разширяването на обхвата на процедурата, в т.ч. и по отношение на видовете отпадъци и начините на тяхното третиране, единствено ще затрудни реалната подготовка и</p>

		изпълнение на дейностите. Освен ОПОС 2014-2020 г., има и други източници на финансиране, от които общините биха могли да се възползват.
<p>Национално сдружение на общините Република България (НСОРБ)</p>	<p>По задължителните условия и изисквания, в частта сключени договори с изпълнители на дейностите, които подлежат на възлагане (вкл. по чл. 114 от ЗОП), като се отчита срокът за допустимост на разходите 31.12.2023 г., предлагаме допускане при кандидатстване и с Решение на комисия за избор на изпълнител, включително такова, което не е влязло в сила. Мотивите са, осигуряване на допълнителен период по време на оценката, предвид практиката за обжалване на решения на Възложителите и последващите ги срокове за произнасяния от страна на КЗК и ВАС.</p>	<p>Като разбираме съображенията за предложението, не може да не се отчетат случаите на драстично забавяне при оценката или изпълнението на проекти по ОПОС 2014-2020 г. поради обжалване на обществени поръчки. Предвид това и кратките срокове за завършване на проектите, се налага поставянето на изискване за кандидатстване със сключени договори с изпълнители. По този начин ще се гарантира изпълнението на проектите. От страна на УО на ОПОС, вярваме и със съдействието на НСОРБ, ще се предприемат действия за навременното информиране на общините за детайлните условия и изисквания за кандидатстване, за да се предостави достатъчно време за подготовка, провеждане и приключване със сключване на договори за избор на изпълнители. От направеното от НСОРБ проучване е видно, че има общини, които имат готовност да стартират възлагането, вкл. по чл. 114 от ЗОП, за да кандидатстват по така предложената мярка. Следва да се има предвид и че след 31.12.2023 г.</p>

		<p>проектите ще се финализират със собствени средства на общините. Отново обръщаме внимание на факта, че за тези проекти няма да бъде допустимо фазиране.</p>
<p>ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ПРОЦЕДУРА ЧРЕЗ ДИРЕКТНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ „РАЗШИРЯВАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА РАННО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ И ОПОВЕСТЯВАНЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА НИВО LAU И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА СРПО НА ОРГАНИТЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ“ ПО ПРИОРИТЕТНА ОС 4 НА ОПОС 2014-2020 г.</p>		
<p>Национално сдружение на общините Република България (НСОРБ)</p>	<p>Подкрепяме предложенията за бъдещи мерки/ действия за успешното приключване на Програмата, касаещи набирането на проекти по процедури:</p> <p>„Разширяване на системата за ранно предупреждение и оповестяване на населението на ниво LAU и модернизация на СРПО на органите на изпълнителната власт“. Общини ни информират и, че в населените места със рисков заливни зони сиреното оповестяване се извършва с много остарели технически средства. В тази връзка, се предлага преоборудването на малките населени места с нови технически средства с подходящ софтуер, чрез който да бъде своевременно оповестено колкото се може по-голям брой от населението. Счита се за удачно и наемането на лица (кантонери), които да поддържат и наблюдават земно-насипните диги, както и закупуването на съвременна, подходяща техника за почистване и поддържане на земно-насипни диги и косене на влаголюбива растителност на територията на водоемите. Предлага се и всички местни и регионални радио станции да бъдат оборудвани с подходящ софтуер, чрез който при възникване на извънредна ситуация да бъдат спрени всякакви програмни излъчвания и бъде предадено извънредното предупредително съобщение.</p>	<p>ОПОС 2014-2020 и ПОС 2021-2027 г. предвиждат предоставянето на финансова помощ за поетапно изграждане на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване. ПОС 2021-2027 г. ще подкрепи пълното ѝ доизграждане на областно ниво с оптимизация на системата за територията на гр. София, Пловдив, Варна, Бургас и др., във връзка с урбанизацията за осигуряване на оповестяване в ново изградените жилищни квартали. ОПОС 2014-2020 г. ще предостави ресурс за частичното изграждане на системата на общинско ниво за общински центрове, попадащи на територията на области с вече изградена СРПО.</p> <p>При определянето на общинските центрове, в които да бъде изградена СРПО, отговорната структура в</p>

		<p>лицето на дирекция „Комуникационни и информационни системи“ към МВР се ръководи и от „Оценка на значимостта на потенциални бъдещи наводнения“ в четирите района за басейново управление- Дунавски, Черноморски, Източно беломорски и Западно беломорски; покритието на ТЕТРА мрежата; Планове за управление на риска от наводнения. В допълнение по проекта ще бъдат подменени и обновени сирените в 11-те областни града с изградена СРПО, като УКВ приемните модули ще бъдат заменени с ТЕТРА радиоприемни устройства.</p> <p>Подкрепата по двете програми има за цел да разшири обхвата на системата и да осигури покритие за територии от страната, в които няма изградена такава.</p> <p>Следва да се има предвид друга възможност, която ПОС 2021-2027 г. предоставя за превенция и защита в случай на наводнения, при която потенциални бенефициенти са самите общини, като мерките са насочени към прилагането на екологосъобразни подходи за защита от наводнения.</p>
--	--	--

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА МЕРКИ ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2014-2020 Г.“

<p>Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП)</p>	<p>Препоръчваме включването на мерки за рекултивация на общински депа по ПО 2, които не са обект на наказателната процедура срещу страната, в т.ч. нерегламентирани общински депа за отпадъци. Проблемът с рекултивацията на общинските депа продължава да бъде сериозен и в настоящата кризисна обстановка общините не разполагат със собствен ресурс за извършване на рекултивацията. Наложително е да се използва в максимална степен ресурсът на ОПОС 2014-2020 за предприемане на мерки за решаване на този проблем. Голяма част от общините разполагат със значителна степен на проектна готовност и при ясна перспектива за обявяване на процедура по ОПОС е напълно реалистично да реализират проектите до края на 2023 г.</p>	<p>Със съдействието на НСОРБ и допълнително чрез РИОСВ беше извършено проучване на интереса на общините към финансова подкрепа за рекултивация на общински депа при условие за налична пълна готовност за завършване на техническата рекултивация до 31.12.2023 г. Интерес към такава мярка проявиха 26 общини, но само 6 от тях потвърдиха пълна проектна готовност, наличие на необходимите документи и завършени съгласувателни процедури. По принцип УО подкрепя подобна мярка, но следва да се има предвид следното: индикативният бюджет за общините с проектна готовност е 11 млн. лв.; обявяването на процедурата налага изменение на програмата, за да се разшири обхвата на допустимата дейност и по отношение на депа извън наказателната процедура; мярка за рекултивация на</p>
--	--	--

		<p>регионални депа е заложена в ПОС 2021-2027 г. Предвид изложеното, мярката не се счита за целесъобразна в кратките срокове до 31.12.2023.</p>
<p>Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП)</p>	<p>Препоръчваме включването на мерки за подобряване мониторинга на качеството на водите по ПО 1. Предложението е продиктувано от необходимостта да се предприемат допълнителни мерки за подобряване на мониторинга на повърхностни, отпадъчни и питейни води, включително във връзка с последствията от пандемията на COVID-19. Европейската комисия издаде Препоръка от 17.03.2021 г. общ подход и систематичен мониторинг SARS-CoV-2 в отпадъчните води, чрез който да се проследява и предотвратява разпространението на вируса и неговите варианти. Препоръчваме да се обмисли прилагането на такъв мониторинг чрез изследване на химичното състояние на отпадъчните води от страна на Изпълнителната агенция по околна среда, в т.ч. чрез изпълнение на вече проведени обществени поръчки. Мерките могат да обхванат и други аспекти на подобряването на мониторинга, в т.ч. допълнителни анализи на качеството на водите, доставка на оборудване, разработване на ГИС системи, мерки за повишаване на административния капацитет, анализи и проучвания, свързани с качеството на повърхностни, подземни, отпадъчни и питейни води. Като отправна точка при дефинирането на дейностите е препоръчително да се ползват Планове за управление на речните басейни и дефинираните в тях мерки. Такива мерки нямат необходимост от дълъг период за постигане на проектна готовност и е реалистично да бъдат изпълнени до края на 2023 г.</p>	<p>Като се отчита значимостта на дейностите от направеното предложение, следва да се обърне внимание, че този тип мерки са адресирани по проекти в изпълнение по процедури:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. № ВГ16М1ОР002-1.019 “Доизграждане и оборудване на мрежите за контролен и оперативен мониторинг на химичното състояние на подземните води“ с получател ИАОС 2. № ВГ16М1ОР002-1. „Доизграждане на мрежите за мониторинг на количеството на водите“ с получател дирекция УВ в МОСВ <p>В допълнение, в изпълнение чрез финансиране от ОПОС 2014-2020 г. са проектите за подготовка на новия цикъл планове за управление на речните басейни и планове за управление на риска от наводнения. Към настоящия момент тези проекти са на различен етап от изпълнението си, като по някои дейности се отчита известно забавяне. Това не дава увереност, че нов проект за аналогична дейност би могъл да бъде успешно</p>

		приключен в срока за допустимост – 31.12.2023 г.
<p>Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП)</p>	<p>В допълнение, предлагаме да се обмисли възможността за включването на нова грантова схема по ОПОС 2014 – 2020 г. за т.нар. project generation facility във връзка с програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г. и по-специално за приоритет 4 „Риск и изменение на климата“ (208,1 млн. лв.). За своевременното стартиране на проектите през новия програмен период е нужно предоставянето на техническа помощ за подготовката и структурирането на проектните предложения на потенциалните бенефициенти. По този начин, след като процедурите по приоритет 4 бъдат обявени, вече ще има готови и добре разписани проекти, с които да се кандидатства. Тази подготовка на проектите е реалистично да приключи до края на 2023 г.</p>	<p>Във връзка с отправеното предложение УО на програмата обръща внимание, че при разработването на проектни предложения по всички приоритети на ПОС 2021-2027 г. част от допустимите разходи ще бъдат насочени към осигуряването на подкрепа за спомагателни дейности (анализи, проучвания, оценки, необходими за подготовката и изпълнението на проекта, разработване на документации за възлагане на обществени поръчки, юридическа подкрепа и др.), насочени за разработването на проектното предложение, както и подкрепа за организация и управление на проекта.</p> <p>В допълнение приоритет 6 „Техническа помощ“ на ПОС 2021-2027 г. ще предоставя финансова подкрепа, насочена към укрепване капацитета на (потенциални) бенефициенти и техни партньори чрез дейности с практическа</p>

		<p>насоченост, свързани с разработване и изпълнение на специфични програми за обучение с акцент върху подготовката и изпълнението на инфраструктурни проекти, наемане на експерти и лектори, семинари, обмен на опит и научени уроци, представяне на новостите и изискванията в екологичното законодателство, съответните отговорности на бенефициентите (вкл. онлайн); разработване и разпространение на учебни материали, предоставяне на методическа помощ и писмени инструкции относно изискванията за подготовка на проекти и последващо устойчиво управление на придобитите активи/резултати и др.</p>
--	--	--

<p>Българска стопанска камара, подадени след крайния срок за представяне на становища</p>	<p>Предложение за проекти на М-Поморийски солници ЕООД -1 бр и Черноморски солници – 2 бр. по Приоритетна ос 3: Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие, в съответствие с мерките, предвидени в Националната приоритетна рамка за действие в Натура 2000 (2021-2027).</p> <table border="1" data-bbox="390 435 1402 1263"> <thead> <tr> <th colspan="2" data-bbox="390 435 1402 496">Наименование на процедурата</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="390 496 726 683"> <p>Приоритетна ос <i>(Раздел 2 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p> </td> <td data-bbox="726 496 1402 683"> <p>Приоритетна ос 3: Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="390 683 726 943"> <p>Наименование на процедурата <i>(раздел 3 от насоките за кандидатстване, част „условия за кандидатстване“)</i></p> </td> <td data-bbox="726 683 1402 943"> <p>Поддържане и подобряване на природни местообитания и местообитания на видове птици в солници за слънчево изпарение на морска вода в мрежата от НАТУРА 2000</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="390 943 726 1076"> <p>Вид на процедурата</p> </td> <td data-bbox="726 943 1402 1076"> <p>Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="390 1076 726 1263"> <p>Териториален обхват <i>(Раздел 5 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p> </td> <td data-bbox="726 1076 1402 1263"> <p>Територията на Република България BG0000270 Атанасовско езеро – обект Южни солници</p> </td> </tr> </tbody> </table>	Наименование на процедурата		<p>Приоритетна ос <i>(Раздел 2 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Приоритетна ос 3: Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие</p>	<p>Наименование на процедурата <i>(раздел 3 от насоките за кандидатстване, част „условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Поддържане и подобряване на природни местообитания и местообитания на видове птици в солници за слънчево изпарение на морска вода в мрежата от НАТУРА 2000</p>	<p>Вид на процедурата</p>	<p>Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ</p>	<p>Териториален обхват <i>(Раздел 5 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Територията на Република България BG0000270 Атанасовско езеро – обект Южни солници</p>	<p>Предложенията за подкрепа проекти на М-Поморийски солници ЕООД -1 бр. и Черноморски солници – 2 бр. са по Приоритетна ос 3: Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и са насочени към изпълнението на дейности попадащи в обхвата на Мярка 24 и Мярка 59 от Националната рамка за приоритетни действия в Натура 2000 (2021-2027), които да бъдат изпълнени само в част от целевите за мерките защитени зони (BG0000270 Атанасовско езеро и BG0000620 Поморие).</p> <p>Мярка 24 цели подобряване на природозащитното състояние на природни местообитания 1150, 1310, 1410 в защитени зони BG0000573, BG0000270, BG0000620, BG0000622 , а</p> <p>Мярка 59 - подобряване на природозащитното състояние на видове и типове природни местообитания чрез възстановяване на хидрологичния режим в защитени зони: BG000239, BG0000573, BG0000113,</p>
Наименование на процедурата												
<p>Приоритетна ос <i>(Раздел 2 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Приоритетна ос 3: Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие</p>											
<p>Наименование на процедурата <i>(раздел 3 от насоките за кандидатстване, част „условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Поддържане и подобряване на природни местообитания и местообитания на видове птици в солници за слънчево изпарение на морска вода в мрежата от НАТУРА 2000</p>											
<p>Вид на процедурата</p>	<p>Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ</p>											
<p>Териториален обхват <i>(Раздел 5 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Територията на Република България BG0000270 Атанасовско езеро – обект Южни солници</p>											

	<p>Цели и обхват на процедурата</p> <p><i>(Раздел 6 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Целта на процедурата е възстановяване, подобряване, поддържане и предотвратяване на влошаването на природозащитното състояние на приоритетно местообитание 1150* Крайбрежни лагуни и асоциираните с него природни местообитания 1310, 1410 и 1530*, както и на най-малко 51 вида, предмет на защита и техните местообитания в BG0000270 Атанасовско езеро – обект Южни солници.</p> <p>Предложените дейности попадат в обхвата на дейностите, предвидени в Мярка 24 и Мярка 59 от Националната приоритетна рамка за действие в Натура 2000 (2021-2027). Предвижда се провеждане на три типа дейности в обхвата на процедурата:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поддържане на минимални водни нива в изпарители и кристализатори 2. Поддържане на оптимална соленост 3. Поддържане на солевия градиент <p>Целта на дейностите е осигуряване на водния режим в местообитание 1150* чрез управление на водното ниво в рамките на солодобивната технология в солници за слънчево изпарение на морска вода, поддържане на оптималната соленост чрез изпомпване на водни обеми, формирани от дъждовни води и осигуряване на солевия градиент чрез предотвратяване на възможностите за смесване на водни потоци с различна соленост и намаляване на ефектите на солевия шок върху хидробионтите.</p>	<p>BG0000496, BG0000366, BG0001023, BG0001028, BG0000220, BG0001021, BG0001031, BG0001032, BG0000192, BG0000195, BG0000578, BG0000501, BG0000610, BG0000181, BG0000613, BG0001093, BG0001389, BG0001113, BG0000152, BG0000191, BG0000240, BG0000242, BG0000271, BG0000273, BG0002002, BG0002004, BG0002006, BG0002009, BG0002010, BG0002012, BG0002013, BG0002014, BG0002015, BG0002016, BG0002019, BG0002020, BG0002021, BG0002022, BG0002023, BG0002024, BG0002025, BG0002028, BG0002029, BG0002038, BG0002040, BG0002041, BG0002043, BG0002044, BG0002045, BG0002046, BG0002048, BG0002051, BG0002052, BG0002054, BG0002058, BG0002059, BG0002062, BG0002064, BG0002065, BG0002069, BG0002070, BG0002071, BG0002073, BG0002076, BG0002077, BG0002081, BG0002082, BG0002083, BG0002084, BG0002085, BG0002086, BG0002087, BG0002088, BG0002094, BG0002095, BG0002096, BG0002098, BG0002103, BG0002104, BG0002106, BG0002113, BG0002114.</p>
	<p>Очаквани резултати от процедурата</p> <p><i>(Раздел 6 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Предложените дейности ще окажат въздействие върху водния режим, намаляване на фрагментацията, възстановяване на увредени природни местообитания. Очаква се мярката да повлияе пряко и косвено върху природозащитното състояние на местообитанията и видовете, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1150* - 6 258,700 дка / 625,87 ха за солодобивен обект Южни солници - 1310 - 6 258,700 дка / 625,87 ха за солодобивен обект Южни солници - 1410 - 6 258,700 дка / 625,87 ха за солодобивен обект Южни солници - 1530* - 6 258,700 дка / 625,87 ха за солодобивен обект Южни солници <p>Ще бъдат осигурени благоприятни условия за гнездене, хранене и почивка през размножителния, миграционния и през периода на зимуване на следните минимални числености на</p>	

целевите видове птици за всяка обособена солодобивна единица (обект)		
Код/ вид	Гнездене (двойки)	Зим (екз)
A168 Actitis hypoleucos	0	1
A028 Ardea cinerea	7	1
A133 Burhinus oediconemus	0	1
A144 Calidris alba	7	27
A149 Calidris alpina	0	11
A147 Calidris ferruginea	0	1
A138 Charadrius alexandrinus	7	0
A136 Charadrius dubius	1	0
A137 Charadrius hiaticula	0	0
A197 Chlidonias niger	2	0
A081 Circus aeruginosus	4	2
A027 Egretta alba	1	4
A026 Egretta garzetta	10	0
A153 Gallinago gallinago	0	78
A154 Gallinago media	0	0
A189 Gelochelidon nilotica	1	0
A135 Glareola pratincola	15	0
A515 Glareola nordmanni	0	0
A130 Haematopus ostralegus	1	0
A131 Himantopus himantopus	31	0

Тези мерки са включени за финансиране в новата ПОС 2021-2027 г. До момента подходът за финансиране на мерки от НПРД е бил една или няколко мерки да се адресира/т изцяло чрез даден проект. Това е продиктувано от факта, че е не само трудно, но и времеемко да се прави анализ на съответстващ бюджет при разделяне на мярката, но също и за да се гарантира нейното пълно изпълнение (да не се допуска частичното ѝ изпълнение) в случай, че не постъпят проекти за всички целеви зони.

В допълнение, предложените бенефициенти са юридически лица със стопанска цел (пряко ангажирани със стопанисването, издръжката и добива на морска сол) - недопустими по приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“. В тази връзка считаме предложението за недопустимо на този етап.

		A182 Larus canus	0	3	
		A180 Larus genei	0	181	
		A176 Larus melanocephalus	2	0	
		A177 Larus minutus	1	1	
		A179 Larus ridibundus	3	23	
		A150 Limicola falcinellus	0	0	
		A157 Limosa laponica	0	0	
		A156 Limosa limosa	0	1	
		A768 Numenius arquata	0	129	
		A158 Numenius phaeopus	0	1	
		A861 Philomachus pugnax	0	0	
		A035 Phoenicopterus ruber	0	1	
		A034 Platalea leucorodia	1	0	
		A032 Plegadis falcinellus	4	0	
		A140 Pluvialis apricaria	0	1	
		A141 Pluvialis squatarola	0	84	
		A132 Recurvirostra avosetta	97	55	
		A195 Sterna albifrons	15	0	
		A190 Sterna caspia	0	0	
		A193 Sterna hirundo	125	0	
		A191 Sterna sandvicensis	80	0	
		A397 Tadorna ferruginea	3	1	
		A048 Tadorna tadorna	1	433	

		A161 Tringa erythropus	0	0	
		A166 Tringa glareola	0	0	
		A164 Tringa nebularia	24	1	
		A165 Tringa ochropus	1	0	
		A163 Tringa stagnatilis	16	0	
		A162 Tringa totanus	2	0	
		A142 Vanelus vanelus	13	170	
		A167 Xenus cinereus	0	0	
	Дата на обявяване на процедурата	м. юли 2022 г.			
	Бюджет на процедурата <i>(Раздел 8 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i>	500 000,00 лв			
	Минимален и максимален размер на БФП за проект <i>(Раздел 9 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i>	Минимален размер – 240 000,00 лв Максимален размер – 320 000,00 лв			
	Съфинансиране от страна на бенефициента <i>(Раздел 10 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i>	При минимален размер на БФП – съфинансиране в размер на 52 %. При максимален размер на БФП – съфинансиране в размер на 36 %.			
	Допустими бенефициенти по процедурата <i>(Раздел 11 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i>	Юридически лица, пряко ангажирани със стопанисването, издръжката и добива на морска сол			

	<p>Допустими партньори по процедурата</p> <p><i>(Раздел 12 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Неприложимо</p>	
	<p>Допустими дейности по процедурата</p> <p><i>(Раздел 13 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поддържане на минимална дълбочина 2. Поддържане на висока соленост 3. Поддържане на солевия градиент 	
	<p>Индикативни допустими разходи по процедурата</p> <p><i>(Раздел 14 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Разходи за СМР - неприложимо ✓ Разходи за материални активи - неприложимо ✓ Разходи за нематериални активи - неприложимо ✓ Разходи за услуги: <ul style="list-style-type: none"> Външни услуги: <ul style="list-style-type: none"> - косене на растителност; - почистване на канали и морско заустие; - анализи на вода; - охрана на съоръжения. ✓ Разходи за такси - неприложимо ✓ Разходи за материали: <ul style="list-style-type: none"> - ел.енергия; - вода; - дървен материал за възстановяване/ремонт на диги и валове; - пирони; - гумени ботуши; - горива. ✓ Разходи за персонал: 	

		<ul style="list-style-type: none"> - технолози; - помпieri; - ел.техници; - стругари; - персонал, зает с поддръжката на помпените съоръжения; - друг технически персонал. <p>✓ Непреки разходи – в т.ч. разходи за организация и управление и разходи за информация и комуникация на проекта - неприложимо</p>		
	<p>Максимален срок за изпълнение на проекта</p> <p><i>(Раздел 18 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	31.12.2023 г.		
	<p>Начин на подаване на проектните предложения</p> <p><i>(Раздел 23 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	Попълване на уеб базиран формуляр за кандидатстване и подаването му с електронен подпис чрез системата ИСУН 2020.		
	<p>Красен срок за подаване на проектни предложения</p> <p><i>(Раздел 25 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	до 3 месеца след датата на обявяване на процедурата.		
	<p>Общи условия за кандидатстване по процедурата</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Финализирани процедури по устройствено планиране; 2. Издадени крайни актове по приложимото законодателство; 		

3. Влезли в сила разрешения за строеж (ако е приложимо);
4. Влязъл в сила ПУП, ако е приложимо;
5. Приключили процедури по промяна предназначението на земи, ако е приложимо;
6. Сключени договори с изпълнители на дейностите, които подлежат на възлагане (вкл. по чл. 114 от ЗОП), като се отчита срокът за допустимост на разходите 31.12.2023 г.;
7. Допустими по програмата са всички разплащания, извършени до 31.12.2023 г. След тази дата бенефициентите финализират своите проекти със собствено финансиране в срок до 15 февруари 2026 г.;
8. Проектите НЕ подлежат на фазиране.

Наименование на процедурата	
Приоритетна ос <i>(Раздел 2 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i>	Приоритетна ос 3: Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие
Наименование на процедурата <i>(раздел 3 от насоките за кандидатстване, част „условия за кандидатстване“)</i>	Поддържане и подобряване на природни местообитания и местообитания на видове птици в солници за слънчево изпарение на морска вода в мрежата от НАТУРА 2000

	<p>Вид на процедурата</p>	<p>Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ</p>		
	<p>Териториален обхват <i>(Раздел 5 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Територията на Република България BG0000270 Атанасовско езеро – обект Северни солници</p>		
	<p>Цели и обхват на процедурата <i>(Раздел 6 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Целта на процедурата е възстановяване, подобряване, поддържане и предотвратяване на влошаването на природозащитното състояние на приоритетно местообитание 1150* Крайбрежни лагуни и асоциираните с него природни местообитания 1310, 1410 и 1530*, както и на най-малко 51 вида, предмет на защита и техните местообитания в BG0000270 Атанасовско езеро – обект Северни солници.</p> <p>Предложените дейности попадат в обхвата на дейностите, предвидени в Мярка 24 и Мярка 59 от Националната приоритетна рамка за действие в Натура 2000 (2021-2027). Предвижда се провеждане на три типа дейности в обхвата на процедурата:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Поддържане на минимални водни нива в изпарители и кристализатори 5. Поддържане на оптимална соленост 6. Поддържане на солевия градиент <p>Целта на дейностите е осигуряване на водния режим в местообитание 1150* чрез управление на водното ниво в рамките на солодобивната технология в солници за слънчево изпарение на морска вода, поддържане на оптималната соленост чрез изпомпване на водни обеми, формирани от дъждовни води и осигуряване на солевия градиент чрез предотвратяване на възможностите за смесване на водни потоци с различна соленост и намаляване на ефектите на солевия шок върху хидробионтите.</p>		
	<p>Очаквани резултати от процедурата</p>	<p>Предложените дейности ще окажат въздействие върху водния режим, намаляване на фрагментацията, възстановяване на увредени природни местообитания.</p>		

(Раздел 6 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)

Очаква се мярката да повлияе пряко и косвено върху природозащитното състояние на местообитанията и видовете, както следва:

- 1150* - 11 664,300 дка / 1 166.43 ха за солодобивен обект Южни солници

- 1310 - 11 664,300 дка / 1 166.43 ха за солодобивен обект Южни солници

- 1410 - 11 664,300 дка / 1 166.43 ха за солодобивен обект Южни солници

- 1530* - 11 664,300 дка / 1 166.43 ха за солодобивен обект Южни солници

Ще бъдат осигурени благоприятни условия за гнездене, хранене и почивка през размножителния, миграционния и през периода на зимуване на следните минимални числености на целевите видове птици за всяка обособена солодобивна единица (обект)

Код/ вид	Гнездене (двойки)
A168 Actitis hypoleucos	0
A028 Ardea cinerea	7
A133 Burhinus oedicnemus	0
A144 Calidris alba	7
A149 Calidris alpina	0
A147 Calidris ferruginea	0
A138 Charadrius alexandrinus	7
A136 Charadrius dubius	1
A137 Charadrius hiaticula	0
A197 Chlidonias niger	2
A081 Circus aeruginosus	4

		A027 Egretta alba	1	4
		A026 Egretta garzetta	10	0
		A153 Gallinago gallinago	0	78
		A154 Gallinago media	0	0
		A189 Gelochelidon nilotica	1	0
		A135 Glareola pratincola	15	0
		A515 Glareola nordmanni	0	0
		A130 Haematopus ostralegus	1	0
		A131 Himantopus himantopus	31	0
		A182 Larus canus	0	3
		A180 Larus genei	0	181
		A176 Larus melanocephalus	2	0
		A177 Larus minutus	1	1
		A179 Larus ridibundus	3	23
		A150 Limicola falcinellus	0	0
		A157 Limosa lapponica	0	0
		A156 Limosa limosa	0	1
		A768 Numenius arquata	0	129
		A158 Numenius phaeopus	0	1
		A861 Philomachus pugnax	0	0
		A035 Phoenicopterus ruber	0	1
		A034 Platalea leucorodia	1	0
		A032 Plegadis falcinellus	4	0

		A140 Pluvialis apricaria	0	1	
		A141 Pluvialis squatarola	0	84	
		A132 Recurvirostra avosetta	97	55	
		A195 Sterna albifrons	15	0	
		A190 Sterna caspia	0	0	
		A193 Sterna hirundo	125	0	
		A191 Sterna sandvicensis	80	0	
		A397 Tadorna ferruginea	3	1	
		A048 Tadorna tadorna	1	433	
		A161 Tringa erythropus	0	0	
		A166 Tringa glareola	0	0	
		A164 Tringa nebularia	24	1	
		A165 Tringa ochropus	1	0	
		A163 Tringa stagnatilis	16	0	
		A162 Tringa totanus	2	0	
		A142 Vanelus vanelus	13	170	
		A167 Xenus cinereus	0	0	
	Дата на обявяване на процедурата	м. юли 2022 г.			
	Бюджет на процедурата	900 000,00 лв			
	<i>(Раздел 8 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i>				

	<p>Минимален и максимален размер на БФП за проект</p> <p><i>(Раздел 9 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Минимален размер – 432 000,00 лв</p> <p>Максимален размер – 576 000,00 лв</p>		
	<p>Съфинансиране от страна на бенефициента</p> <p><i>(Раздел 10 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>При минимален размер на БФП – съфинансиране в размер на 52 %.</p> <p>При максимален размер на БФП – съфинансиране в размер на 36 %.</p>		
	<p>Допустими бенефициенти по процедурата</p> <p><i>(Раздел 11 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Юридически лица, пряко ангажирани със стопанисването, издръжката и добива на морска сол</p>		
	<p>Допустими партньори по процедурата</p> <p><i>(Раздел 12 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Неприложимо</p>		
	<p>Допустими дейности по процедурата</p> <p><i>(Раздел 13 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поддържане на минимална дълбочина 2. Поддържане на висока соленост 3. Поддържане на солевия градиент 		

	<p>Индикативни допустими разходи по процедурата</p> <p><i>(Раздел 14 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Разходи за СМР - неприложимо ✓ Разходи за материални активи - неприложимо ✓ Разходи за нематериални активи - неприложимо ✓ Разходи за услуги: <ul style="list-style-type: none"> Външни услуги: <ul style="list-style-type: none"> - косене на растителност; - почистване на канали и морско заустие; - анализи на вода; - охрана на съоръжения. ✓ Разходи за такси - неприложимо ✓ Разходи за материали: <ul style="list-style-type: none"> - ел.енергия; - вода; - дървен материал за възстановяване/ремонт на диги и валове; - пирони; - гумени ботуши; - горива. ✓ Разходи за персонал: <ul style="list-style-type: none"> - технолози; - помпieri; - ел.техници; - стругари; - персонал, зает с поддръжката на помпените съоръжения; - друг технически персонал. ✓ Непреки разходи – в т.ч. разходи за организация и управление и разходи за информация и комуникация на проекта - неприложимо 		
--	---	---	--	--

	<p>Максимален срок за изпълнение на проекта</p> <p><i>(Раздел 18 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>31.12.2023 г.</p>		
	<p>Начин на подаване на проектните предложения</p> <p><i>(Раздел 23 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Попълване на уеб базиран формуляр за кандидатстване и подаването му с електронен подпис чрез системата ИСУН 2020.</p>		
	<p>Краен срок за подаване на проектни предложения</p> <p><i>(Раздел 25 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>до 3 месеца след датата на обявяване на процедурата.</p>		

	<p>Общи условия за кандидатстване по процедурата</p>	<ol style="list-style-type: none"> 9. Финализирани процедури по устройствено планиране; 10. Издадени крайни актове по приложимото законодателство; 11. Влезли в сила разрешения за строеж (ако е приложимо); 12. Влязъл в сила ПУП, ако е приложимо; 13. Приключили процедури по промяна предназначението на земи, ако е приложимо; 14. Сключени договори с изпълнители на дейностите, които подлежат на възлагане (вкл. по чл. 114 от ЗОП), като се отчита срокът за допустимост на разходите 31.12.2023 г.; 15. Допустими по програмата са всички разплащания, извършени до 31.12.2023 г. След тази дата бенефициентите финализират своите проекти със собствено финансиране в срок до 15 февруари 2026 г.; 16. Проектите НЕ подлежат на фазиране. 			
Наименование на процедурата		<p>Приоритетна ос (Раздел 2 от насоките за кандидатстване, част „Условия за</p>	<p>Приоритетна ос 3: Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие</p>		

	<i>кандидатстване“)</i>			
	<p>Наименование на процедурата <i>(раздел 3 от насоките за кандидатстване, част „условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Поддържане и подобряване на природни местообитания и местообитания на видове птици в солници за слънчево изпарение на морска вода в мрежата от НАТУРА 2000</p>		
	<p>Вид на процедурата</p>	<p>Процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ</p>		
	<p>Териториален обхват <i>(Раздел 5 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Територията на Република България BG0000620 Поморие BG0000152 Поморийско езеро</p>		
	<p>Цели и обхват на процедурата <i>(Раздел 6 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Целта на процедурата е възстановяване, подобряване, поддържане и предотвратяване на влошаването на природозащитното състояние на приоритетно местообитание 1150* Крайбрежни лагуни и асоциираните с него природни местообитания 1310, 1410 и 1530*, както и на най-малко 51 вида, предмет на защита и техните местообитания в BG0000620 Поморие, BG0000152 Поморийско езеро.</p> <p>Предложените дейности попадат в обхвата на дейностите, предвидени в Мярка 24 и Мярка 59 от Националната приоритетна рамка за действие в Натура 2000 (2021-2027). Предвижда се провеждане на три типа дейности в обхвата на процедурата:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Поддържане на минимални водни нива в изпарители и кристализатори 8. Поддържане на оптимална соленост 9. Поддържане на солевия градиент <p>Целта на дейностите е осигуряване на водния режим в местообитание 1150* чрез управление на водното ниво в рамките на солодобивната технология в солници за слънчево изпарение на морска вода, поддържане на</p>		

		<p>оптималната соленост чрез изпомпване на водни обеми, формирани от дъждовни води и осигуряване на солевия градиент чрез предотвратяване на възможностите за смесване на водни потоци с различна соленост и намаляване на ефектите на солевия шок върху хидробионтите.</p>												
	<p>Очаквани резултати от процедурата</p> <p><i>(Раздел 6 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Предложените дейности ще окажат въздействие върху водния режим, намаляване на фрагментацията, възстановяване на увредени природни местообитания. Очаква се мярката да повлияе пряко и косвено върху природозащитното състояние на местообитанията и видовете, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1150* - 5870 дка / 587 ха за солдобивен обект Поморийски солници - 1310 - 5870 дка / 587 ха за солдобивен обект Поморийски солници - 1410 - 5870 дка / 587 ха за солдобивен обект Поморийски солници - 1530* - 5870 дка / 587 ха за солдобивен обект Поморийски солници <p>Ще бъдат осигурени благоприятни условия за гнездене, хранене и почивка през размножителния, миграционния и през периода на зимуване на следните минимални числености на целевите видове птици за всяка обособена солдобивна единица (обект)</p> <table border="1" data-bbox="735 1088 1354 1372"> <thead> <tr> <th>Код/ вид</th> <th>Гнездене (двойки)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A168 Actitis hypoleucos</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>A028 Ardea cinerea</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>A133 Burhinus oedienemus</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>A144 Calidris alba</td> <td>7</td> </tr> </tbody> </table>	Код/ вид	Гнездене (двойки)	A168 Actitis hypoleucos	0	A028 Ardea cinerea	7	A133 Burhinus oedienemus	0	A144 Calidris alba	7		
Код/ вид	Гнездене (двойки)													
A168 Actitis hypoleucos	0													
A028 Ardea cinerea	7													
A133 Burhinus oedienemus	0													
A144 Calidris alba	7													

		A149 Calidris alpina	0	11
		A147 Calidris ferruginea	0	1
		A138 Charadrius alexandrinus	7	0
		A136 Charadrius dubius	1	0
		A137 Charadrius hiaticula	0	0
		A197 Chlidonias niger	2	0
		A081 Circus aeruginosus	4	2
		A027 Egretta alba	1	4
		A026 Egretta garzetta	10	0
		A153 Gallinago gallinago	0	78
		A154 Gallinago media	0	0
		A189 Gelochelidon nilotica	1	0
		A135 Glareola pratincola	15	0
		A515 Glareola nordmanni	0	0
		A130 Haematopus ostralegus	1	0
		A131 Himantopus himantopus	31	0
		A182 Larus canus	0	3
		A180 Larus genei	0	181
		A176 Larus melanocephalus	2	0
		A177 Larus minutus	1	1
		A179 Larus ridibundus	3	23
		A150 Limicola falcinellus	0	0
		A157 Limosa laponica	0	0

	A156 Limosa limosa	0	1
	A768 Numenius arquata	0	129
	A158 Numenius phaeopus	0	1
	A861 Philomachus pugnax	0	0
	A035 Phoenicopterus ruber	0	1
	A034 Platalea leucorodia	1	0
	A032 Plegadis falcinellus	4	0
	A140 Pluvialis apricaria	0	1
	A141 Pluvialis squatarola	0	84
	A132 Recurvirostra avosetta	97	55
	A195 Sterna albifrons	15	0
	A190 Sterna caspia	0	0
	A193 Sterna hirundo	125	0
	A191 Sterna sandvicensis	80	0
	A397 Tadorna ferruginea	3	1
	A048 Tadorna tadorna	1	433
	A161 Tringa erythropus	0	0
	A166 Tringa glareola	0	0
	A164 Tringa nebularia	24	1
	A165 Tringa ochropus	1	0
	A163 Tringa stagnatilis	16	0
	A162 Tringa totanus	2	0
	A142 Vanelus vanelus	13	170

	A167 Xenus cinereus	0	0
Дата на обявяване на процедурата	м. юли 2022 г.		
Бюджет на процедурата <i>(Раздел 8 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i>	475 000,00 лв		
Минимален и максимален размер на БФП за проект <i>(Раздел 9 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i>	Минимален размер – 237 500,00 лв Максимален размер – 332 500,00 лв		
Съфинансиране от страна на бенефициента <i>(Раздел 10 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i>	При минимален размер на БФП – съфинансиране в размер на 50 %. При максимален размер на БФП – съфинансиране в размер на 30 %.		
Допустими бенефициенти по процедурата <i>(Раздел 11 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i>	Юридически лица, пряко ангажирани със стопанисването, издръжката и добива на морска сол		
Допустими партньори по процедурата <i>(Раздел 12 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i>	Неприложимо		
Допустими дейности по процедурата <i>(Раздел 13 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i>	1. Поддържане на минимална дълбочина 2. Поддържане на висока соленост 3. Поддържане на солевия градиент		

	<p>кандидатстване“)</p> <p>Индикативни допустими разходи по процедурата</p> <p>(Раздел 14 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Разходи за СМР - неприложимо ✓ Разходи за материални активи - неприложимо ✓ Разходи за нематериални активи - неприложимо ✓ Разходи за услуги: <ul style="list-style-type: none"> Външни услуги: <ul style="list-style-type: none"> - косене на растителност; - почистване на канали; - анализи на вода; - охрана на съоръжения. ✓ Разходи за такси - неприложимо ✓ Разходи за материали: <ul style="list-style-type: none"> - ел.енергия; - вода; - дървен материал за ремонт на диги и валове; - пирони; - гумени ботуши; - горива. ✓ Разходи за персонал: <ul style="list-style-type: none"> - технолози; - помпieri; - ел.техници; - стругари; - персонал, зает с поддръжката на помпените съоръжения; - друг технически персонал. ✓ Непреки разходи – в т.ч. разходи за организация и управление и разходи за информация и комуникация на проекта - неприложимо 		
--	--	---	--	--

	<p>Максимален срок за изпълнение на проекта</p> <p><i>(Раздел 18 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>31.12.2023 г.</p>		
	<p>Начин на подаване на проектните предложения</p> <p><i>(Раздел 23 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>Попълване на уеб базиран формуляр за кандидатстване и подаването му с електронен подпис чрез системата ИСУН 2020.</p>		
	<p>Краен срок за подаване на проектни предложения</p> <p><i>(Раздел 25 от насоките за кандидатстване, част „Условия за кандидатстване“)</i></p>	<p>до 3 месеца след датата на обявяване на процедурата.</p>		
	<p>Общи условия за кандидатстване по процедурата</p>	<ol style="list-style-type: none"> 17. Финализирани процедури по устройствено планиране; 18. Издадени крайни актове по приложимото законодателство; 19. Влезли в сила разрешения за строеж (ако е приложимо); 20. Влязъл в сила ПУП, ако е приложимо; 21. Приключили процедури по промяна предназначението на земи, ако е приложимо; 22. Сключени договори с изпълнители на дейностите, които подлежат на възлагане (вкл. по чл. 114 от ЗОП), като се отчита срокът за допустимост на разходите 31.12.2023 г.; 23. Допустими по програмата са всички разплащания, извършени до 31.12.2023 г. След 		

тази дата бенефициентите финализират своите проекти със собствено финансиране в срок до 15 февруари 2026 г.;

24. Проектите НЕ подлежат на фазиране.

<p>Екологични организации</p>	<p>Предложения за нови процедури</p> <p>1. Процедура за изкупуване на ценни редки и застрашени природни местообитания Има идеи за земи в частни фондове с Понто-сарматски степи, частни земи във влажни зони в защитени територии, частни земи в защитени територии публична държавна собственост. Средства за влажни зони и частни земи в ЗТ има заложени в ПВУ, но нуждите са по-големи от наличните средства.</p> <p>2. Създаване на организация за финансиране на малки проекти Средствата за проектите да не надвишават стойностни прагове на чл.20 на ЗОП, за да не се налага да се правят процедури подлежащи на обжалване и да няма да позволи използване на средствата до края на 2023 г.. Като администрирането на проектите се организира от звено финансирано от останалите средства по ОПОС 2014 – 2020.</p> <p>a) Изпълнение на дейности от планове за управление на защитени територии и планове за действие на видове, които не са били финансирани до сега;</p> <p>b) изготвяне на проучвания и липсващи методики за научни изследвания на видове и мониторинг;</p> <p>c) фонд за намаляване на конфликта човек – едри хищници (в Рамката за приоритетни дейности (РПД) за Натура 2000 за периода 2021 – 2027 има само за мечка) – финансира електропастири, овчарски кучета, контейнери за смет;</p> <p>d) финансиране на дейности за борба с браконьерството (в РПД за Натура 2000 няма мерки за борба с браконьерство на диви кози);</p> <p>e) финансиране на кампании за превенция на нарушенията на режимите на националните паркове (информационна кампания за моторните шейни, работа със заинтересовани страни, правни анализи);</p> <p>f) изясняване и засичане на границите на ЗТ и отразяването им в кадастъра и качествено поставяне на маркировка на терен по границите - поне на НП и ПП;</p> <p>g) картиране на морските натура 2000 зони и структури, предпазващи морското дъно в Натура 2000 зоните от тралиране, драгиране и други незаконни дейности</p>	<p>Процедурата за изкупуване на земи с цел опазване на природни местообитания е в процес на разработване. Обръщаме внимание, че поради процедурните стъпки, свързани с издаването на Решения на МС за всеки отделен имот, обект на сделката за покупко-продажба, разширяването на обхвата е нецелесъобразно поради изключително кратките срокове до края на периода на допустимост на разходите, 31.12.2023 г.</p> <p>Във връзка с предложението за създаване на организация за финансиране на малки проекти, от представената информация не става ясно какви функции и цели има предложената организация в рамките на проектното предложение, финансирано по ОПОС, потенциалния и/или потенциалните бенефициент/и и индикативен бюджет. Така разписано предложението по-скоро представлява създаване на своеобразно междинно звено, за което е необходим нарочен анализ и</p>
-------------------------------	--	--

	<p>h) поставяне на табелки с информация за ЗТ - като тази кампания, довела до обозначаване на 6 защитени територии - https://platformata.bg/bg/kauzi/1478:danapravim-zashtitenite-teritorii-po-vidimi/details/campaign.html</p> <p>i) Ограждане на дюни с дървени колове и въжета. Има богат опит от чужбина - например десетки проекти на общини в Испания за опазване на морски дъждосвирец (<i>Charadrius alexandrinus</i>) и флора. Пример от Валенсия: https://www.aytosagunto.es/es/actualidad/el-ayuntamiento-instala-cercas-en-las-dunas-de-almarda-para-proteger-al-chorlitejo-patinegro/ - за 4000 линейни метра на цена от 14000 евро. Успоредно с това се поставят дървени скари за влизане на туристи между дюните, както и твърди мерки за спиране на коли. От предния проект се вижда снимка на класически пример за ограждане. Това ограждане най-добре да се направи извън гнездовия период за плажове, където имаме редки видове. Но има и много такива, които са вече толкова деградирани, че по всяко време може да се работи. Би било добре преди работа на някои места обаче да се включи в цената работата на ботаници, които да определят точния маршрут, но това не е задължително навсякъде и не трябва да спира процедурата.</p>	<p>изменение на Системите за управление и контрол на ОПОС 2014-2020 г.</p>
--	---	--